

MASORETIC TEXT III

~~ORTHOGRAPHY:~~

DIVISIONS OF THE TEXT: ~~WORDS, VERSES,~~ PARASHIYOT, CHAPTERS

VOCALIZATION & PUNCTUATION

THE (BABYLONIAN) ANNUAL TORAH CYCLE

דברים	במדבר	ויקרא	שמות	בראשית
ואתחנן	נשא	צו	וארא	נח
עקב	בהעלתך	שמיני	בא	לך-לך
ראה	שלח	תזריע	בשלח	וירא
שפטים	קרח	מצורע	יתרו	חיי-שרה
כי-תצא	חקת	אחרי-מות	משפטים	תולדות
כי-תבא	בלק	קדושים	תרומה	ויצא
נצבים	פנחס	אמור	תצוה	וישלח
וילך	מטות	בהר	כי-תשא	וישב
האזינו	מסעי	בחקתי	ויקהל	מקץ
וזאת הברכה			פקודי	ויגש
				ויחי
(11)	(10)	(10)	(11)	(12)

תיקוני זוהר תקונא תשסרי
איהו ג"ן סדרים דאתמר בה "גן נעול אחותי כלה."

פתרון תורה פרשת ואתחנן
יש בקרית שמע נ"ג וויין בראש התבה, כמו ואהבת, ובכל, ובכל ושננתם.
וכולהון כנגד נ"ג פרשיות שקורין בכל שנה.

פירושי סידור התפילה לרוקח [עד] הגבהת התורה
(סודות התפילה) הכל הבו גודל ז' תיבות כמו כי שם ה' אקרא ז' תיבות. וכן ויקרא ה' ביום ז' תיבות.
ברוך שנתן תורה לעמו ישראל בקדושתו ו' תיבות, נגד ו' ימים שהיה משה בענן עד שנתעכל המזון
שבמעיו. לכן אין בו ה' ולא מלך העולם.
תורת ה' תמימה עד לכל החוסים בו נ"ג תי' נגד נ"ג פרשיות.

פירושי סידור התפילה לרוקח [פט] ישתבח שמך
נ"ג תיבות יש בישתבח כמניין נ"ג פרשיות בחומש, השומרים יבואו ב"גן" עדן.

ספר הג"ץ

פירוש לחמישה חומשי תורה
מר' אהרון בר' יוסי הכהן
(מבעלי התוספות)

מוסד הרב קוק • ירושלים

THE (PALESTINIAN) TRIENNIAL TORAH CYCLE

רוב המקורות המצויים בידינו מצביעים על חלוקת התורה לקנ"ד (=154) סדרים . מספר סדרים זה מובא בסופם של חומשים המודפסים בימינו לפי הפירוט הבא:

בראשית – 43; שמות – 29; ויקרא – 23; במדבר – 32; דברים – 27.

ויטבו העדה: ויבא יהודה ואחיו ביקעה יוסף והוא עומד
 עם יוסף לפני ארשתו: ויאמר לכם יוסף קח'העמסה הזו
 אשר עשיתם הלא ידעתם כי יחשש יחשש איש איש פניו
 ויאמר יהודה כה'נאמר לאדני שה'נדרסר ושה'נענקת
 האילים כעמ' את'ימן עבדך הנה עבדים לאדני ובי'אדני
 גם אשר'נעמא הנביע מידו: ויאמר תלילה לי טעמות את
 האיש אשר נעמא הנביע כידו הוא תהיה'לי עבד ואם
 יוש'ם י'הו' לשלום אר'אביכם: ויש' אלו יהיה
 ויאמר כי אדני ידפי'נא עבדך רכי' באזע אדני ואר'הי
 אצל בעבדך כי כבוד ספרעה: אדני קאל את'עבדו לאמר
 היש'לכם אב אר'אתי: ויאמר אר'אדני יש'לנו אב וכן
 ויהי וינים קמן ואחיו פת ויותר הוא לבדו לאמן ואבי
 ארשתו: ויאמר אר'עבדך הודוהו אלי ואשקהו עין עינו
 ויאמר אר'אדני לא יוכל הנער לעוב את'אביו ועוב אדני
 אביו ומה: ויאמר אר'עבדך אס'לא ירד ארצכם הקמן
 אתכם לא תספן לראות פני: יהי כי עלי אר'עבדך אפי
 נע'ר'לי את דברי אדני: ויאמר אביט שבו ספר'לתי טעדי
 אפ'ל: ויאמר לא טפל לרדת אס'יש אחיו הקמן אפ'ט
 וירדט כי'לא טפל לראות פני האיש ואחיו הקמן איש
 ארשתו: ויאמר עבדך אפי אר'ט אתם ידעתם כי טעם עדה
 לי ארשתו: וינא האחד כאתי ואמר אך קרף טרף ולא
 ראיתו עדי'הנה: ולקחתם גם'את'יהו טעם פני וקרנה אפ'ן
 והודדתם את'שיכתי כרעה שאלה: ושתה כבאי אר'עבדך
 אפי והנער איננו אהנו ונפשו קטודה כנפשו: והנה כראותי
 כי'אין הנער וסת והורידו עבדך את'שיכתי עבדך אביט
 כננו שאלה: כי עבדך טרב את'הנער טעם אבי לאמר

ויבטא עבדך טרדו הנער עבד לאדני הנער יש' אפי ארשתו:
 כי'אין אפ'לה אר'אביו והנער איננו אהנו פן אראה קרע
 אשר וינא את'אביו: ולא יוכל יוסף להתאספן לכל הנעבים
 עליו ויקרא הוציאו כול'איש טעמו ולא יעמוד איש אהנו
 כה'נדרע יוסף אר'אדני: וימן את'הו כבקי ויטעמו טעדים
 ויטעמו בית פרעה: ויאמר יוסף אר'אדני אפי יוסף הקוד
 אפי הי ולא יוכל אדני לטנות אהנו כי נבדלו כפניו: ויאמר
 יוסף אר'אדני כט'נא אלו ויעשו ויאמר אפי יוסף אחיכם
 אשר'טקרתם אתי כע'רובת: וקחהו אר'העמסו ואל'היחל
 כע'רובת כי'טקרתם אתי הנה כי לקודה שלחתי ארשתו
 לפניכם: כיהו שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים
 אפ'ד אר'הר'יש וקעדי: וישלחתי ארשתו לפניכם לטום לכם
 טארה כארץ ויחזות לכם לפליטה גולה: ושתה לא ארשתו
 טלחתם אתי הנה כי הארשתו וישיכתי לאב לפרעה ולארץ
 לקר'כיתו וטפל ככל'ארץ כע'רובת: מה'ר' ועלו אר'אביו
 ואסדתם אר'טו אפ'ט כבך יוסף שפני ארשתו לקר'כ
 כע'רובת אר'טו אר'העמסו: ויטקת כאר'הר'יש והיית קרוב
 אלי אהו וקניע וכפי כנני ונאנך וכקדך וכל'אשר'לך:
 ולפ'להי אהר' עם כיי'קוד רכט שנים רעב קד'תודט אתה
 וייתך וכל'אשר'לך: והנה עיניכם ראות ועיני אהו כניסון
 כיופי הודמד אליכם: והגדתם לאביו את'קל'עבודו כמע'רובת
 ואת כול'אשר ראותם וטרתם והודדתם את'אביו הנה:
 וישל על'יצארי כניסון'אחיו ויבך וכניסון כבה של'ע'אדני:
 וישקה לקר'אחיו ויבך שלחם ואחיו כו רכרו אהנו אתו:
 והקל נטטע בית פרעה לאמר כבאו אהו יוסף וייעב כע'רובת
 פרעה וכע'רובת עבדיו: ויאמר פרעה אר'הי'וסף אבד אר'הי'וסף

(d) Division into Numerical Chapters

The division of the Tanakh into numerical chapters originates in the Vulgate, the “official” Latin version of the Torah. It was introduced by Anglican Bishop Langdon in 1202 to facilitate the location of sources for theological disputations (debates) against Jews. Since the earliest printers of the Bible were Christians, they followed this division, beginning with Daniel Bomberg’s 1516/1517 Venice edition (known as *Mikra’ot Gedolot*). The earliest concordance of the Bible (Peter Arlot, thirteenth century) was prepared according to these divisions, as was the first Jewish concordance, *Me’ir Nativ*, printed by Rabbi Meir Nathan in the sixteenth century.

While this division has become standard even in the most traditional Jewish editions, notice should be taken of the fact that at times it is deliberately Christian. For example, the first numerical chapter concludes with the sixth day, thereby separating the Jewish day of rest from the rest of the week. Other incongruous divisions include designating the last verse in the *parashah* of *Hukkat* as Numbers 22:1, rather than beginning the new chapter with the first verse of the next *parashah*, *Balak*. The same phenomenon occurs at the close of *Pinḥas* (30:1) and the start of *Mattot* (30:2).

929

929 invites you to read Tanakh with new eyes: one chapter a day, every day, in sequence.

<https://www.youtube.com/watch?v=H0JB9QXDrXU>

VOCALIZATION AND PUNCTUATION: VOCALIZATION

- What is the sense of: “They read [aloud] in the scroll of the divine Torah; they explained it, rendered its sense and understood the lection” (Nehemiah 8:8)? “They read [aloud] in the scroll of the divine Torah” refers to the [consonantal] **text**. “They explained it” refers to the **Targum**. “Rendered its sense” refers to the [division into] **verses**. “They understood the lection” refers to the **punctuation**; others say [it refers to] the *masoret* [tradition of **correct reading**].

והא אמר רב איקא בר אבין, אמר רב חננאל, אמר רב: מאי דכתיב (נחמיה ח', ח'): "ויקראו בספר תורת האלהים מפורש ושום שכל ויבינו במקרא."? "ויקראו בספר תורת האלהים" – זה **מקרא**. "מפורש" – זה **תרגום**. "ושום שכל" – אלו **הפסוקין**. "ויבינו במקרא" – אלו **פיסקי טעמים**; ואמרי לה: אלו **המסורת**.

In fact, no fewer than three vowel systems competed during the early Middle Ages for ascendancy. We know of a system that originated in **Babylonia**, which placed vowel symbols above the text (“supralinear”), and two systems that originated in the **Land of Israel**, which placed their own, different symbols below the text (“sublinear”). One of these latter systems, which originated among the Masoretes of **Tiberias**, eventually entered into universal use, first in manuscripts and later in printed editions.

THE TIBERIAN VOWELS

Short Vowels	תנועות קטנות	Long Vowels	תנועות גדולות	
<i>Pataḥ</i>	פַתַח	Ḷ	<i>Kameẓ</i> קִמֶץ	Ḷ
<i>Segol</i>	סֵגוֹל	Ḷ	<i>Zeireh</i> צִיֶרֶה	Ḷ
<i>Ḥirik ḥaser</i>	חִירִיק חָסֵר	Ḷ	<i>Ḥirik male'</i> חִירִיק מְלֵא	Ḷ
<i>Kameẓ katan</i>	קִמֶץ קָטָן	Ḷ	<i>Shuruk</i> שׁוּרוּק	Ḷ
<i>Kubuz</i>	קִבּוּץ	Ḷ	<i>Ḥolam ḥaser</i> חוֹלָם חָסֵר	Ḷ
			<i>Ḥolam male'</i> חוֹלָם מְלֵא	Ḷ

מחזור ויטרי (סי' קכ)

R. SIMHAH OF VITRY (12TH CENTURY), A STUDENT OF RASHI

You have asked whether it is prohibited to insert vowel marks in a Torah scroll. Our tradition does not suggest that the Torah scroll that was given to Moses at Sinai had vowel marks. Vowel marks were not given at Sinai; the Sages instituted them as notations and we may not add [them] on our own, lest we violate [the prohibition of] “do not add [to the Torah].” Therefore, we do not place vowel marks in a Torah scroll. In spite of the fact that the vocalization and musical notations are part of a Sinaitic tradition—to wit: “...gave its sense [and understood the lection]” (Nehemiah 8:8)—they were given orally, not in the form of vowel signs used in books.

– ושאלתם אם אסור לנקוד ספר תורה –
ספר תורה שניתן למשה בסיני, לא
שמענו בו ניקוד. ולא ניתן ניקוד בסיני,
כי החכמים ציינוהו לסימן, ואסור לנו
להוסיף מדעתינו, פן נעבור ב”בל תוסיף”.
לפיכך אין נוקדין ספר תורה. ואף על פי
שניתנו פסוקי טעמים ונגינות הקרייה
מסיני במסורת, כדכתיב (נחמיה ח', ח):
”ושום שכל” וגו', על פה נאמרו ולא
בסימני נקידה בספר:

It is noteworthy that the Karaites, whose schism with Rabbinic Judaism dates to the early Middle Ages (eighth and ninth centuries), use a fully vocalized and punctuated codex (book) for their liturgical Torah readings.

It is possible that *Maḥzor Vitry's* emphasis on the prohibition of placing such symbols inside a Torah scroll is part of an anti-Karaite polemic.

BEN ASHER, BEN NAFTALI, & THE ALEPPO CODEX

MAIMONIDES

הל' תפילין ומזוזה וספר תורה (ח:ד)

Since I have seen great errors in all the scrolls I have examined in this regard, and since the Masoretes who have written ... on open and sealed portions disagree—as do their source documents—I have seen fit to list here all the portions of the Torah, sealed and open, and the form to be taken by the poems, in order to correct all other scrolls and so that they may be used for proofreading.

- ולפי שראיתי שיבוש גדול בכל הספרים שראיתי בדברים אלו, וכן בעלי המסורת שכותבין ומחברין להודיע הפתוחות והסתומות נחלקים בדברים אלו במחלוקת הספרים שסומכין עליהם, ראיתי לכתוב הנה כל פרשיות התורה הסתומות והפתוחות וצורת השירות, כדי לתקן עליהם כל הספרים ולהגיה מהם.

The book upon which we have relied in these matters is the well-known book in **Egypt** that contains [all] twenty-four [biblical] books, which for many years served in **Jerusalem** for proofreading other books. Everyone relied on it because it was proofread by **Ben Asher**, who examined it minutely over many years and proofed it many times, as it has been recorded. I [also] relied on it for the purpose of the Torah scroll that I wrote according to Halakhah.

וספר שסמכנו עליו בדברים אלו הוא
הספר הידוע **במצריים** שהוא כולל
ארבעה ועשרים ספרים, שהיה
בירושלים מכמה שנים להגיה ממנו
הספרים, ועליו היו הכל סומכין לפי
שהגיהו **בן אשר** ודקדק בו שנים
הרבה והגיהו פעמים רבות, כמו
שהעתיקו. ועליו סמכתי בספר התורה
שכתבתי כהלכתו.

-
- Some scholars have proposed that these names are “typologies” rather than actual, with “Asher” symbolizing propriety (מאֹשֶׁר), and “Naftali” symbolizing awkwardness (נַפְתּוּלִי). We see no compelling reason for such an assumption. Other scholars have hypothesized that these early Masoretes were actually Karaites, whose preoccupation with matters masoretic may be tied to their penchant to use fully vocalized and punctuated codices for liturgical readings—in lieu of unvocalized scrolls. See: Aron Dotan: *Ben Asher’s Creed: A Study Of the History of the Controversy* (Missoula: Scholars Press, 1977). It is very difficult to imagine how Maimonides would have ruled in their favor had they been Karaites.

- Current scholarship posits that the “well-known book” to which Maimonides was referring is the Aleppo Codex (*keter Aram Zova*), a fully vocalized and punctuated manuscript of the entire Tanakh that reposed for an extended period of time in the Syrian city of Aleppo, to which it was brought—in the 14th century—by David HaNagid, a descendant of Maimonides. It was thought to have been destroyed during the anti-Jewish riots of 1948, but most of it subsequently resurfaced and has since been published in a facsimile edition, with a portion on display in the Israel Museum’s Shrine of the Book, alongside the Dead Sea Scrolls.
- A singular contribution to its identification with the manuscript described by Maimonides was made by Moshe Goshen-Gottstein, who had the perspicacity to realize that a discrepancy between the Aleppo Codex and Maimonides’ stipulation of the number of lines contained in the Song of *Ha`azinu* (Deuteronomy 32) was due to a misprint in published editions of *Mishneh Torah*. See: *Keter 'Aram Zova': Mesaro ve-Nikkedo Rabbi Aharon ben 'Asher; Hu ha-Sefer she-'Alav Samakh 'Adonenu ha-Rambam* (Jerusalem: Magnes Press, 1976).

רמב"ם הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק ח

The form of the Song of Ha'azinu:
Every single line has a space in its middle equal to that of a sealed portion, so that every line is divided in half.

It is written in **70 (seventy) lines**,
and these are the words that begin each of the lines:

צורת שירת האזינו כל שיטה
ושיטה יש באמצע ריוח אחד
כצורת הפרשה הסתומה, ונמצא
כל שיטה חלוקה לשתיים.
וכותבין אותה **בשבעים שיטות**
ואלו הן התיבות שבראש כל
שיטה ושיטה:

הענין כי הנהגתו היתה לו כי תמיד שומר על צדקתו
בכל עת וזו היתה הנהגתו וזו היתה הנהגתו

ואע"פ כן את השמים ואת הארץ וכל דבר אשר
אחרי מותי כי השחת השחתו כי וסרתם זיי מן
הדרך אשר עויתי אלכם כי וקראת כי אתכם כי הרעה
כאצות כי תמוט כי כי תעשו כי אתי הרע כי כשע י וחוה
להכעס כי כמעשה י ויכס כי ויכר כי משה כי באני כי כל
קהל ישראל אתי כי השירה הזאת שר תכם

האנשים חסידים ואשר
יבין כסוד קדוש
כשעוים על דשא
כי שם יהיה אקרא
העו תמוט מעל
אל אמתו ואויעל
שחתו לא בני מלם
וז לוחו תגלו ואת
והוא אקרא קדוש
כי שם על עמם שפת דוד
סתר יבולו עוים
יבגלו תעוים
כי חלקו חסד עמי
כי אמתו יאמר מפי
השם ויחננו
כי שם עמי ויחננו וישאנו על אברות
ואויעל אל נכר
ואכל תעבת שר
ושמו טהור מעור
עם חלב מים ויבגלו
עם חלב כליות חסדו

והשם הארץ אמר פי
תג על אמתו י
וכיבס על עשב
הב על לא חסד
כי כל דבר משה
ערוקו שר הוא
הר עש ופולח
עמל ולא חסד
הוא עשה ויכנה
שא אברו ויבגלו ויחננו
סתריו בני אדם
למספר בני ישראל
יחב חב עולמו
וכתוב לו ושמו
רעו כח אש עור
פרט מפי ויחננו וישאנו על אברות
ואויעל אל נכר
ואכל תעבת שר
ושמו טהור מעור
עם חלב מים ויבגלו
עם חלב כליות חסדו

הענין כי הנהגתו היתה לו כי תמיד שומר על צדקתו
בכל עת וזו היתה הנהגתו וזו היתה הנהגתו

והשם הארץ אמר פי
תג על אמתו י
וכיבס על עשב
הב על לא חסד
כי כל דבר משה
ערוקו שר הוא
הר עש ופולח
עמל ולא חסד
הוא עשה ויכנה
שא אברו ויבגלו ויחננו
סתריו בני אדם
למספר בני ישראל
יחב חב עולמו
וכתוב לו ושמו
רעו כח אש עור
פרט מפי ויחננו וישאנו על אברות
ואויעל אל נכר
ואכל תעבת שר
ושמו טהור מעור
עם חלב מים ויבגלו
עם חלב כליות חסדו

הענין כי הנהגתו היתה לו כי תמיד שומר על צדקתו
בכל עת וזו היתה הנהגתו וזו היתה הנהגתו

והשם הארץ אמר פי
תג על אמתו י
וכיבס על עשב
הב על לא חסד
כי כל דבר משה
ערוקו שר הוא
הר עש ופולח
עמל ולא חסד
הוא עשה ויכנה
שא אברו ויבגלו ויחננו
סתריו בני אדם
למספר בני ישראל
יחב חב עולמו
וכתוב לו ושמו
רעו כח אש עור
פרט מפי ויחננו וישאנו על אברות
ואויעל אל נכר
ואכל תעבת שר
ושמו טהור מעור
עם חלב מים ויבגלו
עם חלב כליות חסדו

הענין כי הנהגתו היתה לו כי תמיד שומר על צדקתו בכל עת וזו היתה הנהגתו וזו היתה הנהגתו

רמב"ם הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק ח

ספר אהבה

תו

לשור החכמה

צורת שירת האזינו

כל שטה ושטה יש באמצעה ריוח אחד כצורת הפרשה הסתומה כג), ונמצאת כל שטה חלוקה לשתיים, וכותבין אותה בשבע וששים שטות כד). ואלו הן התבות

ויקרא אל משה ויהי
יהוה אליו מאה מועד
לאמר דבר אל בני
ישראל ואמרת אליהם
אדם כי יקר יבמסקו
ליתחמוהו חמה מן הבקר
ומזה נא את קר יבואת
קרובכם אדם על קרובו
מזה בקר וכו' ומי מקרובו
אלפתח אהל מועד יקר
אתו לרענו לפני יהוה
וסמך יד על ראשו עלה
וערנו לו לכפר עליו
ושחט את בקר הבקר
לפני יהוה והקר יבובע
אהרו הכהנים את הדם
וחלקו אתהם על המזבח
כבי אשרפתח אהל
מועד והפשיט את
העלה ונתתה אתה לעתידה

וסמך ידו על ראשו
המשפחה איב משה
לכא אהל מועד כי
שק עליו הענו ופכה
יהוה מלא את המסקו
וכעלות הענו מעד
המשפחה יענו וישראל
בלי מסעיהם ואלא
יעלה הענו ולא יסעו
עד יוסה עלתם ענו
יהוה על המשפחה
ואש תהיה ליהבו
לעני כבית ישראל
בכל מסעיהם

וישם את בקר הפתח
למשכן ואת מזבח
העלה שספתח משכן
אהל מועד ויעל עליו
אתה עולה את המנחה
כאשר ענה ויהוה את
משה וישם את
המזבח אהל מועד
ובין המזבח ויתן שמה
מים לרחצה ורחצו
מפני משה ואהרן ובני
את יהוה ואת תלמידיהם
באם אהל מועד
ובקרם ואת המזבח
ירחצו כאשר ענה יהוה
את משה ויך
אתה ואת סביב למשכן
ולמזבח ויתן את משכן
שער החצר ויב משה
את המלאכה ויבס
הענו את אהל מועד

רש"י ברכות סב ע"א

- [These are] the musical notations of the Torah, Prophets, and Writings, whether recorded in scrolls or [reflected] in raised voice or the tintinnabulation of the recitation of *pashta*, *darga*, and *shofar mahpakh*. One moves one's hand according to the notation; I have witnessed [this practice] among readers who have come from the Land of Israel.

נגינות טעמי מקרא של תורה,
נביאים וכתובים, בין בניקוד
שבספר בין בהגבהת קול ובצלצול
נעימות הנגינה של פשטא ודרגא
ושופר מהפך: מוליך ידו לפי טעם
הנגינה; ראיתי בקוראים הבאים
מארץ ישראל.

While there are slight variations in the cataloguing of these notations, they are generally divisible into five gradually descending orders of strength :

- **Keisarim** (emperors): *sof pasuk* and *etnahta*;
- **Melakhim** (kings): *segol*, *shalsholet*, *zakef katan*, *zakef gadol*, *tipeha*;
- **Sarim** (ministers) or *mishnim* (viceroys) : *ravi'a`*, *zarka'*, *pashta'*, *yativ*, *tevir*;
- **Shelishim** (officers): *Pazer*, *karnei parah*, *telisha' gedolah*, *geresh*, *gereshayim*, *munah le-garmeh*;
- **Mesharetim** (servants): *munah*, *mahpakh*, *merekha'*, *merekha' kefulah*, *darga'*, *kadma'*, *telisha' ketannah*, *yerah*.

A *Te'amim* Primer

Moshe Sokolow

The following is a brief introduction, for teachers, to *te'amei ha-mikra*, with an emphasis on its function as an application of conventional grammar, syntax, and reading comprehension.

1. *Te'amim* are Punctuation

Substitute "punctuation" for *te'amim* and their principal function becomes both apparent and familiar: combining words into phrases and indicating the relationship of adjacent phrases to one another. By teaching *te'amim* we are instructing students in punctuation: the syntactical division of a verse as it is meant to be understood. Proper understanding produces proper punctuation; incorrect punctuation betrays misunderstanding.

There is, of course, more to *te'amei ha-mikra* than just recognizing it as Biblical punctuation. We also have to establish the ground rules of Biblical Hebrew syntax and to determine which punctuation values are represented by which *te'amim*.

2. Continuous Dichotomy

The principle which governs Biblical Hebrew syntax (*vis a vis te'amim*) is "continuous dichotomy," i.e., a verse is divided into two parts, and then each part is subdivided in two — continuously — until each subdivision consists of no more than two words.

Let us take for instance, Genesis 1:4:

וירא אלקים את - האור כי - טוב ויבדל אלקים בין האור ובין החשך.

a) The first, and major, division — indicated by a change of subject or action — separates the verse as follows:

1. וירא אלקים את - האור כי - טוב

2. ויבדל אלקים בין האור ובין החשך

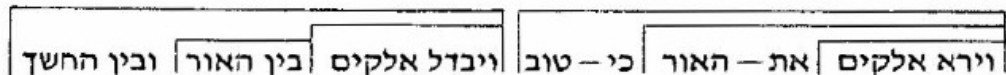
b) Next we subdivide each part into subunits of no more than two words each:

1. וירא אלקים | את - האור | כי - טוב

2. ויבדל אלקים | בין האור | ובין החשך.

c) Then we establish the relative positions of the parts of the sentence to each other, yielding the following diagram:

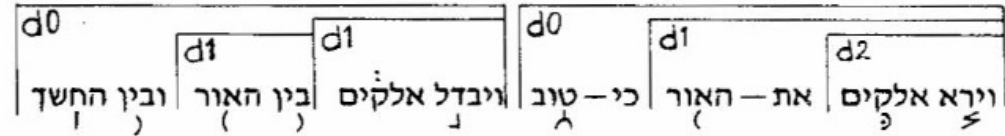
[NOTE: All divisions are represented by vertical lines, the height of each line determined by the relative importance of the division it represents. The attached horizontal line indicates the range of the phrase determined by that division.]

d) Finally, the relationships between the subdivided units — like the relationships among major and subordinate clauses in English syntax — are delineated by a hierarchic system of disjunctive (pausal) *te'amim*. (See summary below).

3. The Hierarchy of the Te'amim

- a) The end of a complete sentence is marked by the highest order accent, called **סילוק** (a.k.a. **סוף פסוק**) whose symbol is **!** [NOTE: All *te'amim* are positioned above or below the accented syllable of the word they accompany.] Here: **החשך**
- b) The largest break within the sentence is served by another highest order accent, the **אתנחתא** (symbol: **^**) Here: **כי-טוב**
- c) The largest remaining subdivision within each half of the sentence gets a disjunctive accent of the second level: **טפחא** for **את-האור** and **זקף** for **אלקים**
- d) Finally, whenever a second word remains within a unit [NOTE: hyphenated words count as a single word for this purpose], it is served by a conjunctive (joining) accent: **תביר** is served by **דרגא** (**זקף; וירא**); **מונח** (yielding **זקף קטן**); (**ויבדל: זקף קטן**); (**בין ובין**) **מרכא** both by **סילוק** and **טפחא**
- e) The result:

4. A Summary of the Accents: Disjunctive accents

- a) d0 (Hebrew: **קיסרים**) disjunctives of the highest order
אתנחתא סילוק
- b) d1 (Hebrew: **מלכים**) disjunctives of the second level
סגול זקף-גדול זקף-קטן טפחא
- c) d2 (Hebrew: **משנים**) disjunctives of the third level
זרקא תביר יתיב פשטא רביע
- d) d3 (Hebrew: **שלישים**) disjunctives of the lowest level
מנח-לגרמיה גרשים גרש תלישה-גדולה פור

Principle of hierarchy of disjunctive accents: The disjunctive accent which divides a phrase is of one level lower than the disjunctive accent which marks the end of that phrase.

Conjunctive accents:

תלישה-קטנה דרגא מהפך קדמא מרכא מנח